

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 8CoP/28/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4214215224
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 01. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Adriana Kálmánová, PhD.
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2017:4214215224.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Adriany Kálmánovej, PhD. a členov senátu JUDr. Vladimíra Novotného a JUDr. Dany Kálnayovej, vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti A.: M., nar. XX. XX. XXXX a A., nar. XX. XX. XXXX v konaní zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Komárno, deti rodičov: Q. A., nar. XX. XX. XXXX, bytom T. 8, O., t. č. P. XX, O. a T. A., nar. XX. XX. XXXX, bytom T. 8, O., o návrhu starej matky maloletých detí T. A., nar. XX. XX. XXXX, bytom L. XXX/XX, Q. X., zast. JUDr. Tatianou Timoranskou, advokátkou so sídlom Podzámska 32, Nové Zámky, o úpravu styku starej matky s maloletými deťmi, za účasti Krajskej prokuratúry v Nitre, Damborského 1, o odvolaní navrhovateľky a matky maloletých detí proti rozsudku Okresného súdu Komárno zo dňa 09. 02. 2016, č. k. 12P/240/2014-87, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e .**

Ž i a d e n z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie upravil styk starej matky s maloletými deťmi M. a A. tak, že stará matka je oprávnená stretávať sa s deťmi každú poslednú nedeľu v mesiaci v čase od 11.00 hod. 16.00 hod., matka je povinná deti riadne pripraviť a včas odovzdať starej matke v mieste bydliska maloletých detí a stará matka je povinná deti riadne a včas vrátiť na tom istom mieste. O trovách konania rozhodol v zmysle § 146 ods. 1 písm. a/ OSP tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. Rozhodnutie vo veci samej právne odôvodnil ustanovením § 46 ods. 1 článkom V. Zákona o rodine a § 116 Občianskeho zákonníka. Vykonaným dokazovaním mal preukázané, že navrhovateľka je starou matkou maloletých detí, ktoré sú v starostlivosti jej dcéry, matky mal. detí. Vzťahy medzi navrhovateľkou a matkou detí sú vážne narušené. Rodičia detí nie sú rozvedení, ale nežijú v spoločnej domácnosti. Na Okresnom súde Komárno sa viedlo konanie o rozvod manželstva a o úpravu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom, ktoré bolo z dôvodu späťvzatia návrhu zastavené. Matka podala dňa 25. 06. 2014 návrh na úpravu výkonu rodičovských práv a povinností, konanie je vedené pod sp. zn. 10P/2/2014 a nie je právoplatne skončené. V konaní vedenom pod sp. zn. 7C/37/2014 bolo právoplatne rozhodnuté, že T. A. nie je otcom maloletej M. A., nar. XX. XX. XXXX. V súčasnosti prebieha aj konanie o zapretie otcovstva k maloletej A. A., nar. XX. XX. XXXX pod sp. zn. 6C/174/2015, ktoré tiež nie je právoplatne skončené a konanie o vrátenie daru, t. j. nehnuteľnosti, ktoré matke detí darovala navrhovateľka, ktoré konanie je vedené pod sp. zn. 8C/105/2014. Z vykonaného dokazovania, vyjadrenia matky a mal. detí vyplýva, že deti starú matku nemajú radi, maloletá M. sa jej vyslovene bojí a maloletá A. ju dlhodobo ignoruje. Maloletá M. pri pohovore uviedla, že by sa nechcela so starou mamou viackrát stretnúť, lebo jej matke robí zle. Rovnako maloletá A. sa vyjadrila, že sa s navrhovateľkou nechce stretávať, pretože k nej nemá žiadny vzťah, ubližuje jej matke. Súd prvej inštancie konštatoval, že je v záujme maloletých detí upraviť ich styk s navrhovateľkou, pretože obohatiť

maloleté deti po citovej, zážitkovej, záujmovej a rodinnej stránke. Medzi matkou detí a navrhovateľkou sú v súčasnosti tak vážne narušené vzťahy, že o styku sa nedokážu dohodnúť. Skutočnosť, že citové väzby medzi matkou a maloletými deťmi sa narušili, neosvedčuje, že nie je v záujme maloletých detí neupraviť styk s navrhovateľkou. Podľa vyjadrení otca maloletej A. pred vznikom konfliktu mali deti s navrhovateľkou dobré vzťahy, navštevovali sa, čo potvrdila aj matka a navrhovateľka bola v minulosti súčasťou života detí. Z uvedených dôvodov preto upravil styk navrhovateľky s maloletými deťmi v rozsahu uvedenom vyššie, zohľadniac vek a potreby detí a rodičovské práva matky s tým, že takto upravený styk je určitou adaptačnou fázou, ktorá umožní maloletým deťom a starej matke obnoviť a rozvíjať citové puto. V závere poznamenal, že matka maloletých detí a navrhovateľka by nemali deti používať ako prostriedok na riešenie svojich konfliktných vzťahov, mali by uprednostňovať záujem maloletých detí pred svojimi narušenými vzťahmi, vytvárať pre deti také rodinné prostredie, v ktorom nie je ohrozený duševný a citový vývin.

2. Proti tomuto rozsudku podali v zákonnej lehote odvolanie navrhovateľka a matka maloletých detí.

3. Navrhovateľka nesúhlasila s rozsahom upraveného styku domáhajúc sa širšej úpravy a to v každom párnom týždni v nedeľu od 10.00 hod. do 17.00 hod. Dôvodila tým, že úpravu nepovažuje za postačujúcu s prihliadnutím na záujmy detí, pretože pred narušením vzťahov s jej dcérou trávila s vnúčatami viac času, mala s nimi dobré vzťahy, bola na nich zvyknutá, rovnako aj oni na ňu, starala sa o ne vo výraznej miere, keď v dome matky trávila s deťmi veľa času, nielen z vlastnej iniciatívy, ale aj na požiadanie rodičov detí, ktorým pomáhala, keď to potrebovali. Tvrdenia matky popierajúce jej starostlivosť nie sú pravdivé a v tomto smere poukázala na vyjadrenia otca maloletých detí o jej starostlivosti o deti. Uviedla, že práve z dôvodu rozvrátených vzťahov s matkou detí by bolo potrebné upraviť styk v širšom rozsahu, aby mohlo dôjsť k obnoveniu vzťahov a stykov s deťmi, keď jediným žijúcim starým rodičom maloletých detí je ona. Poukázala aj na vyjadrenia prokurátorky o negatívnom vplyve matky na deti, ktoré sa vyjadrovali nie typickými a ich veku primeranými spôsobmi k vzniknutej situácii. V závere uviedla, že hlavným zdrojom nezhôd je matka detí, ktoré ju preto ako starú matku odmietajú. Ich matka jej cielene ubližuje, pričom si neuvedomuje, že maloleté deti, ktoré boli na pravidelný kontakt s ňou zvyknuté, ju potrebujú a postrádajú bez ohľadu na skutočnosť, či si to v tejto chvíli uvedomujú alebo nie.

4. Matka v podanom odvolaní navrhla rozsudok súdu prvej inštancie zmeniť a návrh zamietnuť. Uviedla, že na podnet jej matky prišla o dom, v ktorom bývala s maloletými deťmi a urobila z nich bezdomovcov. Podporovala jej manžela v spore, ktorý rozhodol tak, že sa jej mladšej dcéry zbavil a zriekol. Uviedla, že nie je a nebude ochotná dávať deti na stretnutie navrhovateľke, pretože sama si môže za to, že sa deti s ňou nechcú stretávať, pretože boli svedkami toho, ako ju bezdôvodne oplŕula, vulgárnymi výrazmi jej nadávala a dala facku. Deti majú voči navrhovateľke averziu, cítia traumu a stres pri vyslovení jej mena. Jej tvrdenia, že mala s vnúčatami dobrý vzťah nie je pravdivé. Žije s deťmi kludný život bez riadenia jej matky, deti sú šikovné s výborným prospechom a navrhovateľka im život len strpčovala. Ako matka je zodpovedná za ich materiálne zabezpečenie a psychickú pohodu, a preto chce žiť v klude, bez akýchkoľvek obmedzovaní a nariaďovaní zo strany jej matky.

5. Kolízny opatrovník v písomnom vyjadrení k odvolaniam navrhol rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdiť.

6. Okresný prokurátor v písomnom vyjadrení k odvolaniam postoj matky hodnotil ako účelový a zavádzajúci. K tvrdeniu, že navrhovateľka z nej a detí urobila bezdomovkyne poukázal na vyjadrenia detí pred Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Komárno z pohovoru v lete 2015 kde uviedli, že bývajú u deda M. B.. Sama matka uvádza, že žijú kludný život. K tvrdeniu, že otec maloletej M. sa jej zriekol poukázala na konanie vedené na Okresnom súde Komárno pod sp. zn. 7C/37/2014, z ktorého vyplynulo, že nie je otcom maloletej M.. Naopak z výpovede otca maloletej A. vyplýva, že v súčasnosti mu matka s deťmi neumožňuje žiadny styk. V konaní matka nepreukázala tvrdenia, že by navrhovateľka nemala dobrý vzťah s vnúčatami, naopak opakovane odmietla a neriešila pomoc ÚPSVaR Komárno, odmietavo sa stavala ku konaniu, bez ospravedlnenia sa na súdne pojednávanie nedostavila a uviedla, že nie je ochotná reparovať vzťahy medzi ňou a jej matkou. K vyjadreniu starej matky uviedol, že v súčasnosti sa styk nezaobíde bez rozhodnutia súdu kvôli správaniu matky detí. S ohľadom na to, že vzťahy medzi starou matkou a deťmi medzičasom ochabli, je potrebné pristupovať k ich znovuzískaniu citlivo a postupne, a preto navrhol rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdiť.

7. Matka v písomnom vyjadrení k odvolaniu starej matky uviedla, že jej dcéry sa boja vysloviť jej meno a keby aspoň polovica z jej odvolania bola pravda, bol by jej vzťah s vnúčatami harmonický. Hlavným zdrojom nezhôd je ona sama, keď vykonala voči nej také skutočnosti pred vnúčatami, ktoré bez jej vplyvu ju odmietajú. Tieto narušené vzťahy trvajú dva roky a za ten čas deti neutrpeli žiadnu ujmu vo výchovnom procese tým, že sa nestretávajú so starou matkou. Skôr naopak, sú kludné, vyrovnané, bez jej ovplyvnenia, a preto žiadala návrh zamietnuť.

8. Navrhovateľka vo vyjadrení k odvolaniu matky uviedla, že celé odvolanie je nasmerované proti nej, pričom matka žiadnym spôsobom nerieši záujem maloletých detí, ani ich vzťah k nej. V konaní bolo preukázané, že s maloletými deťmi trávila množstvo času, bezpochyby musí deťom chýbať, najmä keď je jediným žijúcim starým rodičom v rodine. Uviedla, že dôležitosť väzieb medzi starými rodičmi a vnukmi nemožno popierať. Nie je pravdou, že by pripravila matku detí o dom. Aj keď by bola v konaní o vrátenie daru úspešná, neznamená, že by sa domáhala vrátenia daru, aby sa deti museli z domu vysťahovať. Bolo preukázané, že s deťmi žije u svojho partnera F. M. B. a do jeho domu sa odsťahovala dobrovoľne, bez akéhokoľvek podnetu.

9. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnuté, v zákonom stanovenej lehote na podanie odvolania (§ 359 CSP, 362 ods. 1 CSP) a zistení, že spĺňa náležitosti § 363 CSP, neviazaný dôvodmi odvolania (§ 66 CMP), neviazaný rozsahom odvolania (§ 65 CMP), viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 CSP), prejednal odvolanie navrhovateľky a matky bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP), pretože nepovažoval za potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie a nevyžadoval si to dôležitý verejný záujem, s verejným vyhlásením rozhodnutia (§ 219 ods. 3 CSP) a dospel k záveru, že odvolania nie sú dôvodné. Súd prvej inštancie dostatočne zistil skutkový stav veci a vyvodil z neho správny právny záver, preto napadnutý rozsudok podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil. Nakoľko sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, obmedzil sa len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia (§ 387 ods. 2 CSP).

10. Konanie vo veciach starostlivosti súdu o maloletých je upravené v Civilnom mimosporovom poriadku zákonom č. 161/2015 Z. z. účinnom od 01.07.2015 a z ustanovenia § 395 ods. 1 vyplýva, že ak ustanovenie § 396 neustanovuje inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

11. Podľa § 2 ods. 1 CMP na konanie podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

12. Na zdôraznenie správnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolací súd dodáva, že predmetom konania je návrh navrhovateľky - starej matky maloletých detí na úpravu styku, ktorý požadovala pôvodne každý páry týždeň v piatok od 18.00 hod. do nedele 18.00 hod. a v priebehu konania rozsah úpravy styku ponechala na úvahu súdu. Preskúmaným rozsudkom súd prvej inštancie upravil styk navrhovateľky každú poslednú nedeľu v mesiaci od 11.00 hod. do 16.00 hod. Navrhovateľka v odvolaní žiadala upraviť styk širšie, každý páry týždeň v čase od 10.00 hod. do 17.00 hod. Odvolací súd po prejednaní veci sa stotožnil s právnym názorom súdu prvej inštancie v tom, že nárok navrhovateľky je dôvodný. Z vykonaného dokazovania nepochybne vyplýva, že matka maloletých detí je dcérou navrhovateľky a sú osobami blízkymi, príbuznými v priamom rade. Dôvodom podania návrhu v roku 2014 boli narušené vzťahy medzi navrhovateľkou a matkou mal. detí, ktoré vyústili do stavu, že sa s deťmi nestretávala. Ani v priebehu konania k zlepšeniu vzťahov nedošlo, dokonca prebieha súdne konanie o vrátenie daru - domovej nehnuteľnosti, ktorú navrhovateľka darovala matke maloletých detí. Narušenie vzťahov navrhovateľky a jej dcéry - matky mal. detí, malo dopad aj na vzťahy maloletých detí k navrhovateľke, ktoré odmietajú stretnutia s navrhovateľkou a podľa vyjadrení pred kolíznym opatrovníkom ani nemajú záujem o stretnutia s ňou. V konaní bolo preukázané, že v minulosti boli vzťahy medzi navrhovateľkou a maloletými deťmi a aj matkou detí dobré, chodila do ich domácnosti, starala sa o deti, neboli medzi ňou a deťmi žiadne vážnejšie nedorozumenia a jednoznačne už v tom čase si k navrhovateľke vytvorili citové puto. Príčinou jeho súčasného narušenia sú nepochybne konflikty medzi navrhovateľkou a matkou maloletých detí. Podľa názoru odvolacieho súdu aj keď deti v súčasnosti navrhovateľku odmietajú, je v ich záujme a vyžadujú si to aj narušené pomery v rodine, aby bol upravený styk navrhovateľky s maloletými deťmi, jej vnúčatami. Odvolací súd rešpektujúc

záujem maloletých detí ako prvoradé hľadisko vzal do úvahy skutočnosť, že pokiaľ nedošlo k narušeniu vzťahov medzi matkou detí a navrhovateľkou, vzťahy medzi navrhovateľkou a maloletými deťmi boli bezproblémové, odmalička pomáhala pri ich výchove, bola súčasťou ich života a prinášala pre nich obohatenie, ktoré vzhľadom na svoj vek, skúsenosti a spomienky nemohli od inej osoby dostať, a preto prerušenie stykov bezpochyby nesleduje zdravý psychický ani citový vývoj detí. Tvrdenie matky, že posledné dva roky žijú v kludnom prostredí samé o sebe nie je dôkazom, že stretnutia s navrhovateľkou v súdom určenom rozsahu, pokiaľ nebudú negatívne ovplyvňované zo strany matky, budú mať negatívny následok v ich vývoji a doterajšom spôsobe života. Z uvedených dôvodov odvolací súd odvolanie matky, ktorým navrhla rozsudok zmeniť a návrh zamietnuť, nepovažoval za dôvodné. Súd prvej inštancie v preskúmanom rozsudku dostatočne zohľadnil súčasné pomery medzi navrhovateľkou a matkou a správne skonštatoval, že upravený styk je určitou adaptačnou fázou, ktorá umožní maloletým deťom postupne nájsť cestu späť k navrhovateľke a nadviazať na predchádzajúce dobré vzájomné vzťahy. V tomto smere je potrebné, aby bola samozrejme nápomocná aj matka maloletých detí, ktorá zohráva významnú úlohu pri formovaní vzťahov medzi navrhovateľkou a deťmi. Aj odvolací súd zdôrazňuje, že prvoradým hľadiskom je záujem maloletých detí a nie konfliktné vzťahy medzi navrhovateľkou a jej dcérou, ktoré je v záujme zdravého telesného a duševného vývoja maloletých detí potrebné eliminovať.

13. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

14. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

Toto rozhodnutie bolo prijaté odvolacím senátom pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).